

Proceedings

การประชุมวิชาการระดับชาติ

ศึกษาศาสตร์วิจัย ครั้งที่ 1

• คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

วันที่ 29-30 พฤษภาคม 2557
ณ โรงแรมทรรษา เจบี หาดใหญ่
อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

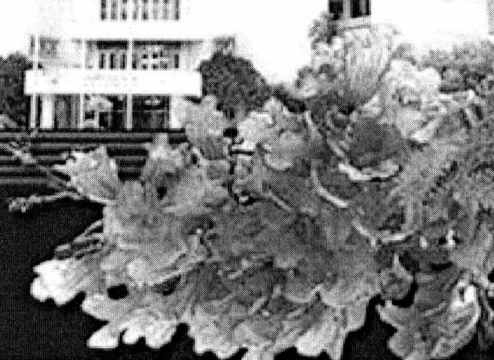

<http://eduit.pn.psu.ac.th/er2014>

สนับสนุนโดย

ISBN 978-616-271-185-5

การประชุมวิชาการระดับชาติ “ศึกษาศาสตร์วิจัย” ครั้งที่ 1
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ISBN 978-616-271-185-5

พิมพ์ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2557 จำนวน 500 เล่ม
ราคา 359 บาท
(สงวนลิขสิทธิ์)

พิมพ์ที่ บริษัท แม็กซ์มีเดีย วาย 2 เคเพรส จำกัด
18 ถนนตันรัตนากร(ตรงข้ามโรงแรมเอ็มเพอเรียร์) อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110
โทร. 074-236850, 086-4907243
Fax 074-236850
อีเมล : maxmedia2007@hotmail.com

จัดทำโดย คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

จัดจำหน่ายโดย คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ชิตชนก เชียงแก้ว
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ธีรพงศ์ แก่นอินทร์
3. รองศาสตราจารย์ ดร.คณิตา นิจรักกุล
4. รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย นภาพงศ์
5. รองศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญพัทธ์ ทองแท้
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา สัปพันธ์
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิรินทร์ อักษรนิตย์
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐิติมดี อาพัฒน์นันท
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุใจ ส่วนไพโรจน์
10. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อริยา คูหา
11. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกษตรชัย และหิม
12. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธงพล พรหมสาขา ณ สกลนคร
13. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สามารถ ทองเผื่อ
14. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันชัย ธรรมสังการ
15. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เครือศรี วิเศษสุวรรณภูมิ
16. ผู้ช่วยศาสตราจารย์กฤษมา ล่านุ้ย
17. ผู้ช่วยศาสตราจารย์บัณฑิต ดุลยรักษ์
18. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อาฟีฟิ ลาเต๊ะ
19. ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิฟาริต ระเด่นอามัด
20. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรเพ็ญ ภัทรนุชาพร
21. อาจารย์ ดร.อุสมาน สารี
22. อาจารย์ ดร.ณรงค์ศักดิ์ รอบคอบ
23. อาจารย์ ดร.มัยดี แวดราแม
24. อาจารย์ ดร.ณัฐินี โมพันธ์
25. อาจารย์ ดร.ศักรินทร์ ชนประชา
26. อาจารย์ ดร.ธีระยุทธ รัชชะ
27. อาจารย์ ดร.ณัฐพงษ์ กาจญญาญา
28. อาจารย์ ดร.โอภาส เกาไศยาภรณ์
29. อาจารย์ ดร.นที บัญจันทร์
30. อาจารย์ ดร.ฐปนวรรษ์ ประทีปเกาะ
31. อาจารย์ ดร.วุฒิชัย เนียมเทศ
32. อาจารย์ ดร.ฤทัยชนนี สิทธิชัย
33. อาจารย์ ดร.วันพิชิต ศรีสุข
34. อาจารย์ ดร.บุญญาสา แซ่หล่อ
35. อาจารย์ ดร.อนุวัติ สงสม
36. อาจารย์ ดร.ฮัมเดีย มุดอ
37. อาจารย์ ดร.วารุณี ณ นคร

38. อาจารย์ ดร.มอัสซัล บินแสละ
39. อาจารย์จุทา ธรรมชาติ
40. อาจารย์สนั่น เพ็งเหมือน
41. อาจารย์ยุพดี ยศวริศสกุล
42. อาจารย์ฮามีดี๊ะ มุสอ
43. อาจารย์วิมล ภคธีรเชียร
44. อาจารย์สุรรัตน์ รงเรือง
45. อาจารย์จารึก อรรถสงเคราะห์
46. อาจารย์วัฒน์ะ พรหมเพชร
47. อาจารย์ยุพาวัดน์ อัมชูวัฒนา
48. อาจารย์รอฮานา ซนีย์เย็ง
49. อาจารย์ลลิตา บุญธง
50. คุณรสเมื้อะ มะมิง

มหาวิทยาลัยทักษิณ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.นิรันดร์ จุลทรัพย์
2. รองศาสตราจารย์น้อม สังข์ทอง
3. รองศาสตราจารย์สุเทพ สันติวรานนท์
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทรา กล้านรงค์
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พูนสุข อุดม
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรวรรณี ลิ้มอักษร

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

1. รองศาสตราจารย์ ดร.กนกอร สมปราชาญ์
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ถนอมวรรณ ประเสริฐเจริญสุข
3. รองศาสตราจารย์ ดร.มงคล ดอนขวา
4. รองศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา อารีรัตน์
5. รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ วิจักขณาลัญญ์
6. รองศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี ชัยเจริญ
7. รองศาสตราจารย์ ดร.สุวีรี ศิวะแพทย์
8. รองศาสตราจารย์ประภาพร ศรีตระกูล
9. รองศาสตราจารย์ลัดดา ศิลาน้อย
10. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จารุณี ชามาตย์
11. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวี สระน้ำคำ
12. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรชัย เนตรถนอมศักดิ์
13. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรี จันทรเพ็ง
14. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ เต็มเดชาติพงศ์
15. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรินทิพย์ รักษาสัตย์
16. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพล อาจอินทร์
17. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนนชาติ เจริญครบุรี
18. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสาวณี สิริสุขศิลป์

19. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อังคณา ตุงคะสมิต
20. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิศรา ก้านจักร
21. ผู้ช่วยศาสตราจารย์กาญจนา ดาราศักดิ์
22. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปัทมพร ทนินชัยบุตร
23. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สิทธิ วนิชาชีวะ
24. ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิราวิรัช เผือกพันธ์
25. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธชา รุญเจริญ
26. ผู้ช่วยศาสตราจารย์นพดล มีไชโย
27. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปนัดดา ญวนกระโทก
28. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศิริ สิมารักษ์
29. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลิขิต อมาตยคง
30. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศุภชัย แสงสุทธิ
31. อาจารย์ ดร.จตุภูมิ เขตจัตุรัส
32. อาจารย์ ดร.นฤมล อินทร์ประสิทธิ์
33. อาจารย์ ดร.ประกฤษิตา ทักษิโณ
34. อาจารย์ ดร.ประยุทธ ชูสอน
35. อาจารย์ ดร.วายุ กาญจนสร
36. อาจารย์ ดร.สมพงษ์ พันธุ์รัตน์
37. อาจารย์ ดร.อนุชา โสมาบุตร
38. อาจารย์ปรีชา เครือวรรณ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลวรรณ ตั้งธนานนท์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ณรงค์ สมพงษ์
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา นันทะไชย
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปฐมภรณ์ พิมพ์ทอง
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เมธินี วงศ์วานิช รัชมภากรณ์

มหาวิทยาลัยศิลปากร

1. รองศาสตราจารย์ ดร.นรินทร์ สังข์รักษา
2. รองศาสตราจารย์ประสพชัย พสุนนท์
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ ศิริวงษ์
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอกนถุน บางท่าไม้
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิญา อิงอาจ
6. อาจารย์ ดร.วรรณวีร์ บุญคุ้ม

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

รองศาสตราจารย์ ดร.สุนีย์ เหมะประสิทธิ์

มหาวิทยาลัยมหิดล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บัญญัติ ยง่วน

มหาวิทยาลัยบูรพา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติพงษ์ ปลั่งสุวรรณ

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรนุช ศรีสะอาด

มหาวิทยาลัยแม่โจ้

อาจารย์สรเพชร เทียงเกต

ข้าราชการบำนาญ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.มารุต คำชะอม
2. รองศาสตราจารย์ปราณี ทองคำ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิทย์ บุญช่วย
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำภา บุญช่วย
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปราณี นิลกรณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศน์ัย กิรดิรัตน์นะ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

อาจารย์ ดร.สมประสงค์ เสนารัตน์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

อาจารย์พัทธนา สุวรรณแสน

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

อาจารย์ ดร.สุมาลี พงศ์ติยะไพบูรณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ราตรี นันทสุนันท์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระยุทธ ชาตะกาญจน์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิตยารัตน์ คงนาลี

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

อาจารย์นิมารูณี หะยีวาเงาะ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

อาจารย์สุดคณิง ณ ระนอง

มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

1. รองศาสตราจารย์ ดร.วัน เดชพิชัย
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนันต์ ทิพย์รัตน์

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

อาจารย์ ดร.นพมาศ อัครจันทโชติ

มหาวิทยาลัยฟาฏอนี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จารุวัจน์ สองเมือง

วิทยาลัยเซนต์หลุยส์

อาจารย์ ดร.สมชาย แซ่เตี่ยว

นักวิจัยอิสระ

ดร.เดช เกตุฉ่ำ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

ดร.ปานเทพ ลาภเกษตร
อาจารย์ภานุพงษ์ พนมวัน

สำนักงานศึกษาธิการ ภาค 8

อาจารย์กมลวรรณ กลั่นเกลี้ยง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

ดร.ชาริษฐ์ สื่อนิ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

อาจารย์มุขัมหมัดฮัสสัน อาสลัม อัลอิดลาส

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 3

ดร.พิทยุทธ์ กงกุล
อาจารย์นียอ บาฮา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 15

ดร.อาอี๊ะ ยีเจ๊ะนิ

ธนาคารออมสิน สาขาสาบบุรี

คุณกิพี อุมาร์

รูปแบบและกลยุทธ์การดำเนินงานกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของมูลนิธิการศึกษาเพื่อโลกสีเขียว
Patterns and Strategies of Corporate Social Responsibility of Green World
Education Foundation

พิทักษ์ ศิริวงษ์¹ กนกวรรณ นันทปัญญา^{2*} และพศิน จันทรสิริภมร²

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

²นักศึกษาศาขการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

* E-mail : go_workhappy@hotmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีวิทยา ปรากฏการณ์วิทยา มีผู้ให้ข้อมูลหลักคือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการบริหารจัดการมูลนิธิการศึกษาเพื่อโลกสีเขียว ได้แก่ ประธานกรรมการ เจ้าหน้าที่เลขาธิการและพนักงานในมูลนิธิทั้งหมด จำนวน 6 คน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความหมายในการเป็นผู้ประกอบการสังคมวิเคราะห์รูปแบบและกลยุทธ์ทางการตลาด ของผู้ประกอบการสังคม วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคและ แนวทางการแก้ไขจากการเป็นผู้ประกอบการสังคมของมูลนิธิ การศึกษาเพื่อโลกสีเขียว โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับการสังเกตและการสัมภาษณ์แบบเชิงลึกของ ประธานกรรมการ และ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ผลการวิจัยพบว่า (1) การให้ความหมาย คือ เป็นองค์กรที่ก่อตั้งเพื่อแก้ไขปัญหา สังคมและพัฒนาสิ่งแวดล้อม ในเรื่องสุขภาพและอนามัยบนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียง ช่วยเหลือชาวบ้านให้สามารถพัฒนาจน มีเงินมีอาชีพหลักในทางการเกษตรอินทรีย์ เป็นองค์กรที่หวังผลประโยชน์ในการคืนให้กับสังคม (2) รูปแบบและกลยุทธ์ในการ ดำเนินงานมีด้วยกัน 3 ทางในการบริหารองค์กร คือ เพิ่มขีดความสามารถให้แก่ผู้นำชุมชน หมายถึง การพัฒนาผู้นำชุมชนด้าน ต่างๆให้มีศักยภาพเพิ่มขึ้น จัดทำหลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการ หมายถึง การผสมผสานทรัพยากรที่มีอยู่ นำมาบริหาร จัดการร่วมกันเพื่อให้เกิดการพัฒนาภายใต้แนวคิดหลักสูตรเกษตรอินทรีย์ และประชาสัมพันธ์โครงการ หมายถึงสร้างจิตสำนึก ให้แก่ผู้เข้าร่วมโครงการมีความสนใจ (3) ปัญหาและอุปสรรค คือ องค์กรเป็นองค์กรขนาดเล็กจึงขาดเงินทุนในการ ประชาสัมพันธ์ เพื่อของงบประมาณในการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้มีจิตการกุศลในการทำกิจกรรมเพื่อสังคม และด้วยการขาดการประชาสัมพันธ์ทำให้มูลนิธิขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถจริงๆที่จะช่วยพัฒนามูลนิธิได้อย่าง เต็มที่ เพราะที่ผ่านมามีแต่ผู้สมัครใจเข้ามาช่วยฝึกฝน ให้ความรู้แก่ชาวบ้าน อีกทั้งสภาพภูมิศาสตร์ที่ยากต่อการทำการเกษตร ในช่วงหน้าแล้ง ทำให้ต้องใช้น้ำมากกว่าปกติในการดูแลรักษาพืชพันธุ์

คำสำคัญ : รูปแบบ กลยุทธ์ มูลนิธิการศึกษา โลกสีเขียว

Abstract

This qualitative research was to study the Patterns and Strategies of Corporate Social Responsibility of Green World Education Foundation by collecting data from paper-based documents, and in-depth interviews of 6 administrator and participants. The purpose of this research was to define the meanings, patterns and Strategies, and the problems and obstacles of Corporate Social Responsibility of Green World Education Foundation. The result found that 1) the meaning of Corporate Social Responsibility of Green World Education Foundation was organization established to solve social problems and environmental development about healthcare and organic agriculture. 2) Patterns and Strategies of Corporate Social Responsibility of Green World Education Foundation had 3 ways to manage organizations: Empowered to the community leaders were developing the community leaders to have more potential; the local curriculum in Integrative was the combination of available resources To achieve

the development about organic agriculture courses, and generated green awareness to the project participants. 3) The problems and obstacles of Corporate Social Responsibility of Green World Education Foundation was lack of funds for public relations, human resource problems and scarcity of water resources. The problems and obstacles of successful project were solved by training to participants to be a person with knowledge and ability about Corporate Social Responsibility, and organic agriculture.

บทนำ

ปัจจุบันธุรกิจในประเทศไทยได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินธุรกิจให้เป็นไปในทิศทางที่รับผิดชอบต่อสังคมมากยิ่งขึ้น เนื่องจากภาคธุรกิจเป็นตัวแปรสำคัญหลายด้านที่ส่งผลให้เกิดปัญหาทางสังคม ล้วนแล้วเกิดจากความคาดหวังที่จะแสวงหาซึ่งผลกำไรขององค์กรจนกระทั่งลืมคำนึงถึงผลการกระทำที่กระทบจนเป็นบ่อเกิดของปัญหาอาชญากรรมจากการใช้ทรัพยากรที่เกินต่อความจำเป็นรวมทั้งค่าครองชีพที่เพิ่มพูนมากขึ้นจากทรัพยากรที่เสียไป จากการดำเนินงานของภาครัฐนั้นเข้ามามีบทบาทในการแก้ปัญหาดังกล่าว กลยุทธ์และวิธีการต่างๆมาใช้ เพื่อต้องการดึงดูดผู้บริโภคให้หันมาช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อมและในปัจจุบันเริ่มมีอีกแนวคิดหนึ่งที่กำลังเป็นที่สนใจในหลายๆองค์กรคือเรื่องของ ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (CSR : Corporate Social Responsibility) ที่มุ่งเน้นการคิดค้น หรือพัฒนารูปแบบธุรกิจใหม่ๆ ขึ้นมาแต่เป็นรูปแบบมุ่งที่เน้นและให้ความสำคัญกับสังคม อาทิ การให้เงินสนับสนุนและอำนวยความสะดวกทางด้านต่างๆ แก่สังคม แต่เนื่องด้วยการขาดการดูแลเอาใจใส่เข้าใจถึงปัญหาที่ตรงประเด็นพร้อมทั้งการแก้ไขปัญหาจึงไม่ได้ดำเนินงานไปในทิศทางที่ถูกต้องทำให้เกิดการรวมตัวของภาคเอกชนอันได้แก่ องค์กรการกุศล องค์กรสาธารณประโยชน์ มูลนิธิสมาคมต่าง ๆ ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาภายในสังคม (สำนักพิมพ์ผู้จัดการ 360° ; 6 กุมภาพันธ์ 2552)

มูลนิธิการศึกษาเพื่อโลกสีเขียวก่อตั้งโดย คุณชลธิชา ศรีสุข ผู้ที่เคยมีอาชีพเป็นครูสอนหนังสือเด็ก เป็นอาชีพที่ต้องทำงานเป็นเวลาและต้องอยู่ในกรอบตลอดเวลา ไม่มีโอกาสได้ใช้ความรู้ความสามารถ และความคิดสร้างสรรค์ที่เธอมีอยู่ได้อย่างเต็มที่เท่าที่ควร จนเธอเกิดการจุดประกายความคิดในเรื่องการหลอมรวมประสบการณ์งานพัฒนาที่หลากหลายรูปแบบ อาทิ ความเป็นผู้เสียสละและมีจิตอาสา การทุ่มเททั้งร่างกายและจิตใจ ความเป็นอิสระในด้านความคิดในเชิงสร้างสรรค์ การเข้าถึงชุมชนในระดับรากหญ้าโดยเล็งเห็นปัญหาด้านคุณค่าของแผ่นดินบ้านเกิดด้วยการจัดกิจกรรมผ่านค่ายอาสา พร้อมทั้งการบูรณาการการศึกษาทางเลือกโดยใช้หลักสูตรท้องถิ่นซึ่งเป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรมให้กับคนในชุมชน โดยเน้นทางด้านอัตลักษณ์ ด้านภูมิปัญญาทั้งเรื่องภาษาและวัฒนธรรม การสร้างเครือข่ายการตอบแทนคุณของแผ่นดินด้วยการจัดกิจกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมทั้งงานเกษตรอินทรีย์และพืชสมุนไพร เป็นต้น (มูลนิธิการศึกษาเพื่อโลกสีเขียว ; 2556)

จากการเสวนาพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในกลุ่มเพื่อนสนิท ซึ่งมีอุดมการณ์เดียวกันหลายๆครั้ง ส่งผล ทำให้เกิดการบ่มเพาะประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรมและมีการตกผลึกทางความคิดร่วมกันในการแสวงหาแนว แนวทางการขอจดทะเบียนเพื่อจัดตั้งมูลนิธิการศึกษาเพื่อโลกสีเขียวขึ้น

กิจกรรมเพื่อสังคมของมูลนิธิการศึกษาเพื่อโลกสีเขียว จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ที่ต้องการจะส่งเสริมการเรียนรู้ และการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการ เป็นการเรียนรู้ด้านการเกษตรอินทรีย์ พืชสมุนไพรพื้นบ้าน ตลอดจนการจัดการด้านสุขภาพอนามัยและสิ่งแวดล้อมในชุมชน จนสามารถใช้ประกอบอาชีพและสร้างรายได้เสริมให้กับกลุ่มเด็ก เยาวชน กลุ่มสตรีและผู้ด้อยโอกาสในชุมชนเขตพื้นที่ โดยมีกิจกรรมต่างๆได้แก่ สร้างศูนย์การเรียนรู้เพื่อพึ่งตนเองด้านการเกษตรอินทรีย์วิถีพอเพียง ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎี ฐานการผลิตพันธุ์ เป็นกิจกรรมที่มีการหมุนเวียน และมีการแลกเปลี่ยนพรรณพืชที่แตกต่างกัน พร้อมทั้งมีการจำหน่ายแก่บุคคลที่มีความสนใจกับเมล็ดพันธุ์ การสร้างบ้านดินเป็นกิจกรรมที่ใช้ทรัพยากรในพื้นที่ใช้ประโยชน์ในการสร้างบ้านเรือนแทนทรัพยากรไม้ที่หายากในปัจจุบัน และกิจกรรมตลาด สีเขียวของชุมชน เสริมสร้างรายได้ให้แก่บุคคลที่มีพืชพันธุ์เกษตรอินทรีย์ เพื่อจำหน่ายเป็นรายได้เสริมหรือรายได้หลักให้กับคนในครอบครัว

จากประเด็นดังกล่าว จึงทำให้ผู้วิจัยได้ให้ความสนใจและอยากศึกษา เรียนรู้ถึงรูปแบบ และกลยุทธ์ในการเป็นผู้ประกอบการ เพื่อเข้าใจถึงการให้ความหมายของรูปแบบ และกลยุทธ์ที่มูลนิธิการศึกษาเพื่อโลกสีเขียวเข้าใจ เพื่อนำผลวิจัยเชิงคุณภาพที่ได้มาประยุกต์เพื่อเป็นแนวทางในการประกอบการดำเนินกิจกรรมของผู้ประกอบการทางสังคมรายอื่นต่อไป ทั้งนี้ยังสามารถนำผลการดำเนินกิจกรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการช่วยเหลือสังคมได้อย่างเหมาะสมในด้านกลยุทธ์ต่างๆได้สืบไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1 เพื่อศึกษาให้ความหมาย กลยุทธ์ และรูปแบบกิจกรรมความรับผิดชอบทางสังคมของมูลนิธิการศึกษาเพื่อโลกสีเขียว
- 2 เพื่อศึกษารูปแบบและกลยุทธ์การดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบทางสังคมของมูลนิธิการศึกษาเพื่อโลกสีเขียว
- 3 เพื่อศึกษาปัญหา และอุปสรรคที่เกิดจากการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบทางสังคม และแนวทางแก้ไขปัญหามูลนิธิการศึกษาเพื่อโลกสีเขียว

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเลือกใช้วิธีวิทยาเชิงปรากฏการณ์วิทยา เนื่องจาก ในการเก็บข้อมูลนั้นต้องอาศัยข้อมูลจากประสบการณ์ของผู้ประกอบการที่ดำเนินกิจกรรมรับผิดชอบต่อสังคม โดยผู้ให้ข้อมูลหลักคือ บุคคลที่เกี่ยวข้องในการทำกิจกรรมรับผิดชอบต่อสังคมของสำนักงานใหญ่มูลนิธิการศึกษาเพื่อโลกสีเขียว ได้แก่ ประธานคณะกรรมการ และพนักงานในมูลนิธิ ทั้งหมดจำนวน 6 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ประกอบด้วย

- 1) รวบรวมข้อมูลจากบทความ และเอกสารทางวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการศึกษาครั้งนี้
- 2) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากบุคคลที่เกี่ยวข้องในการทำกิจกรรมรับผิดชอบต่อสังคมของสำนักงานใหญ่มูลนิธิการศึกษาเพื่อโลกสีเขียว โดยใช้ประเด็น/แนวคำถามกว้างๆ เพื่อกระตุ้นให้คู่สนทนาเล่าเรื่องราวอย่างมีเป้าหมาย สร้างการสนทนาอย่างมีเป้าหมายภายใต้บรรยากาศที่ผ่อนคลาย สบายๆ และเป็นส่วนตัว

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

- 1) ตัวผู้วิจัยซึ่งถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดในการวิจัย เป็นผู้ดำเนินการสัมภาษณ์ นับว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุด เพราะการวิจัยด้านคุณภาพจะสัมพันธ์กับผู้ให้ข้อมูลโดยตรง ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องเตรียมความพร้อมก่อนที่จะเก็บข้อมูล
- 2) แนวคำถามในการวิจัยที่นำมาจากบทความ เอกสาร เป็นแนวคำถามปลายเปิด โดยแนวคำถามจะครอบคลุมไปถึงประเด็นต่างๆที่เกี่ยวข้อง กับกิจกรรมรับผิดชอบต่อสังคม
- 3) เครื่องมืออื่นๆ ได้แก่ เครื่องบันทึกเสียง ใช้บันทึกข้อมูลจากคำพูดของผู้ถูกสัมภาษณ์ตั้งแต่เริ่มต้นการสัมภาษณ์ โดยนำข้อมูลที่ได้ออกถอดเทปแบบคำต่อคำให้อยู่ในรูปแบบของตัวอักษรเพื่อให้ง่ายต่อการวิเคราะห์ข้อมูล

การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล

การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล หลังจากเก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ก่อนที่จะนำข้อมูลไปวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้มีการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลโดยใช้วิธีสามเส้า (Triangulation) โดยแบ่งการตรวจสอบออกเป็นเพียง 2 แบบ

- 1) การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) คือ ข้อมูลที่ได้มาจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ มีความเหมือนกันหรือไม่ หากพบว่า ข้อมูลมีลักษณะที่เหมือนกัน แสดงว่าข้อมูลของผู้วิจัยถูกต้อง
- 2) การตรวจสอบสามเส้าด้านทฤษฎี (Theory Triangulation) คือ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบทฤษฎีพบว่าทฤษฎีที่นำมาใช้ ได้ข้อค้นพบที่เหมือนกัน แสดงว่าข้อมูลผู้วิจัยมีความถูกต้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative Method) ในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) ด้วยการถอดเทปการสนทนาแบบคำต่อคำ (Verbatim) เมื่อผู้ศึกษารวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ว่า แต่ละกิจกรรมรับผิดชอบต่อสังคมของสำนักงานใหญ่ มูลนิธิการศึกษาเพื่อโลกสีเขียว ที่มูลนิธิได้จัดทำขึ้น โดยมีรูปแบบและกลยุทธ์การดำเนินกิจกรรมอย่างไร ในเรื่องของกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของมูลนิธิการศึกษาเพื่อโลกสีเขียว และเพื่อศึกษาปัญหา และอุปสรรคที่เกิดจากการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม และแนวทางแก้ไขปัญหามูลนิธิการศึกษาเพื่อโลกสีเขียว เพื่อเป็นแนวทางพื้นฐาน ในการวางแผนการพัฒนารูปแบบ และกลยุทธ์การดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของมูลนิธิการศึกษาเพื่อโลกสีเขียวของมูลนิธิ ต่อไปในอนาคต

ผลการวิจัย

จากการศึกษาพบว่า มูลนิธิการศึกษาเพื่อโลกสีเขียว นับเป็นมูลนิธิใหม่ที่ตั้งได้เพียง 1 ปี โดยมีการดำเนินมูลนิธิตามแนวคิดรับผิดชอบต่อสังคม ในบริเวณพื้นที่ อำเภอบ้านสิงห์ จังหวัดสุรินทร์ โดยดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของมูลนิธิการศึกษาเพื่อโลกสีเขียว ตามหลัก “มูลนิธิการศึกษาเพื่อโลกสีเขียวเป็นองค์กรพัฒนาเอกชนต้นแบบ ด้านการจัดการศึกษาหลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการ ด้านการเกษตรอินทรีย์ พืชสมุนไพร การจัดการด้านสุขภาพอนามัย และสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมอาชีพและการสร้างรายได้แก่กลุ่มเด็ก เยาวชน สตรี ผู้ด้อยโอกาสในชุมชน การสร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งในระดับชุมชน และองค์กรสาธารณประโยชน์” ซึ่งมีกิจกรรมหลัก เป็นกิจกรรมแนวความคิดรับผิดชอบต่อสังคม บนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียงโดยการใช้เกษตรอินทรีย์ เช่น สมุนไพรในป่าเล็ก สหกรณ์เมล็ดพันธุ์ และการส่งเสริมการเรียนรู้แบบบูรณาการ เป็นต้น

ความหมาย

ความหมายของการเป็นผู้ประกอบการรับผิดชอบต่อสังคมของมูลนิธิการศึกษาเพื่อโลกสีเขียว ตามทัศนะของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับมูลนิธิและการบริหารจัดการกิจกรรมรับผิดชอบต่อสังคม ของมูลนิธินี้ ผู้ให้ข้อมูลหลักได้ให้ความหมายไว้ 4 ความหมายคือ

1) การส่งเสริมการเรียนรู้และการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการ คือ การที่จะทำให้คนเกิดการเรียนรู้และการเข้าใจในการเกษตรอินทรีย์อย่างถ่องแท้ขึ้นต้องเกิดจากการทดลองและลงมือทำ การเรียนรู้แบบบูรณาการจึงเป็นการเรียนรู้ในห้องเรียนให้กับผู้สนใจได้ทดลองปลูกและหาความรู้ได้จากพื้นที่ 14 ไร่ของมูลนิธิการศึกษาเพื่อโลกสีเขียว ให้ทุกคนกล้าคิด กล้าทำ และหาประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นมาช่วยในการแก้ไขปัญหาได้จริงจากการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับระบบนิเวศภายในมูลนิธิ ซึ่งเป็นการทำกิจกรรมรวมกลุ่มเพื่อพัฒนามูลนิธิตนเอง

2) การส่งเสริมการเรียนรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ พืชสมุนไพรพื้นบ้าน ตลอดจนการจัดการด้านสุขภาพอนามัย และสิ่งแวดล้อมในชุมชน คือ ในอดีตชาวบ้านในหมู่บ้านมีความเป็นอยู่ที่ไม่ดีนัก และมีการประกอบอาชีพการเกษตรที่มีความรู้ น้อย อีกทั้งผลผลิตยังไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายในแต่ละครัวเรือน เพราะค่าใช้จ่ายที่มากเกินไปจนความจำเป็น การใช้จ่ายปุ๋ยเคมี ยาปราบศัตรูพืชมากเกินไปจนความพอดี ส่งผลให้เกิดผลกระทบที่ตามมาอีกมากมาย อาทิ ปุ๋ยเคมี ยาปราบศัตรูพืช ยาฆ่าแมลงในการดูแลพันธุ์พืช จนเกิดการตกค้างของสารเคมี ซึ่งสารตกค้างจะเข้าไปทำลายหน้าดินให้เสื่อมสภาพ อีกทั้งยังส่งผลต่อเกษตรกร ที่จะได้รับผลกระทบจากละอองสารเคมีต่างๆในการฉีดพ่นฆ่าแมลง จากประเด็นปัญหาดังกล่าว มูลนิธิการศึกษาเพื่อโลกสีเขียว ได้ให้ความสนใจที่จะถ่ายทอดความรู้ทางด้านเกษตรอินทรีย์ให้แก่ชาวบ้าน โดยจัดตั้งบุคลากรที่มีความรู้ ในด้านการเกษตรอินทรีย์เป็นผู้ให้ความรู้แก่ชาวบ้าน รวมทั้งเด็กนักเรียน นักศึกษาเพื่อนำไปปฏิบัติให้ถูกต้อง ถูกวิธี ซึ่งทางมูลนิธิใช้ความรู้เกี่ยวกับลักษณะการดูแลเพาะพันธุ์พืช ขั้นตอนการเก็บเกี่ยว ระยะเวลาในการเพาะปลูก แนะนำพืชสมุนไพรและสรรพคุณต่างๆในมูลนิธิการศึกษาเพื่อโลกสีเขียว ตลอดจนเรียนรู้การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมี เพื่อให้มีรูปแบบการปฏิบัติที่ปลอดภัยต่อสุขภาพตามหลักเกณฑ์ที่มูลนิธิต้องการ ทำให้สุขภาพชาวบ้านดีขึ้น มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการลดค่าใช้จ่ายในการใช้ปุ๋ยเคมีที่มีราคาแพง และยังเป็นการรักษาสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นที่เป็นการตอบแทนสังคมควบคู่ไปด้วย

3) การส่งเสริมอาชีพ และสร้างรายได้ เสริมให้กับกลุ่มเด็กหรือเยาวชน กลุ่มสตรี และผู้ด้อยโอกาสในชุมชน คือ สภาพความเป็นอยู่ของชุมชนบ้านเกิดนั้นยังด้อยพัฒนา ยากจน และมีการกระทำที่ผิดเกี่ยวกับเกษตรกรรม ซึ่งมองเห็นได้ว่าหากชาวบ้านรุ่นก่อนมีการกระทำที่ผิด ลูกหลานย่อมเจริญรอยตาม ในสิ่งที่ผิด ซึ่งควรจัดตั้งมูลนิธิการศึกษาเพื่อโลกสีเขียว ที่เป็นมูลนิธิการเรียนรู้เกษตรอินทรีย์ให้แก่ชุมชน และหารายได้ให้แก่เยาวชนที่ว่างงานให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ปลูกสร้างจิตสำนึกในการทดแทนธรรมชาติ ซึ่งมูลนิธิได้เปิดรับผู้สนใจทุกคนไม่มีการแบ่งชนชั้นใดๆ ทุกคนสามารถเข้าไปประกอบอาชีพได้โดยหวังให้ชุมชนมีการพัฒนาและสามารถหารายได้เลี้ยงครอบครัวในรูปแบบเกษตรอินทรีย์

4) การร่วมมือกับองค์กรการกุศล เพื่อการกุศล และองค์การสาธารณประโยชน์เพื่อสาธารณประโยชน์ คือ การดำเนินการโดยมีความร่วมมือระหว่างองค์กรการกุศล เช่น โรงเรียน ชุมชน มูลนิธิ รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามารับผิดชอบต่อและประสานงานร่วมกัน โดยมีเป้าหมายเดียวกัน คือ เพื่อการกุศลโดยผลตอบแทนที่ได้จะมอบกลับคืนสู่สังคม ทั้งเด็ก ผู้ใหญ่ คนชราและผู้ด้อยโอกาส ในอำเภอบ้านสิงห์ จังหวัดสุรินทร์ ให้ได้มีความรู้จนหาเลี้ยงชีพได้ด้วยความสามารถของตัวเอง และยังเป็องค์กรสาธารณประโยชน์ เปิดโอกาสให้บุคคล ภายนอกที่สนใจเข้ามามีบทบาทในการอบรม และมีส่วนร่วม

ในกิจกรรมเกี่ยวกับการเกษตรอินทรีย์ ของมูลนิธิการศึกษาเพื่อโลกสีเขียว โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น เพื่อจะได้นำความรู้ไปพัฒนาสังคมต่อไป

กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของมูลนิธิการศึกษาเพื่อโลกสีเขียว

มูลนิธิการศึกษาเพื่อโลกสีเขียว อำเภอบ้านสิงห์ จังหวัดสุรินทร์ เป็นองค์กรเอกชนที่เป็นต้นแบบในด้านการดำเนินการจัดการ การพัฒนาการศึกษาหลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการเกษตรอินทรีย์ พืชสมุนไพร การจัดการทางด้านสุขอนามัยและสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมอาชีพและการสร้างรายได้ ให้แก่กลุ่มเด็ก เยาวชน สตรี และผู้ด้อยโอกาสในชุมชน เป็นการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งในระดับชุมชนและองค์กรสาธารณประโยชน์ พร้อมทั้งมีกระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพ โดยจะนำกิจกรรม ทั้ง 4 กิจกรรมหลักๆ ที่มีมาพัฒนาเป็นศูนย์การเรียนรู้เชิงเกษตรอินทรีย์ ได้แก่

(1) การสร้างศูนย์เรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเองด้านการเกษตรอินทรีย์วิถีพอเพียง ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ กิจกรรมนี้จัดทำขึ้นเพื่อเสริมสร้างความรู้ การเรียนรู้ทั้งด้านการเกษตรอินทรีย์ และมีการปลูกพืชผลทางการเกษตร เพื่อจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ กลุ่มเด็กและเยาวชน กลุ่มสตรี และกลุ่มผู้ด้อยโอกาสในชุมชนในเขตพื้นที่ชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง ตลอดจนจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการ โดยรายได้จะมาจาก การบริจาคของผู้มีจิตศรัทธา และรายได้จากการขายสินค้าทางการเกษตร โดยรายได้ที่ได้ทั้งหมดจะนำไปใช้ในการดำเนินกิจกรรมสร้างการเรียนรู้ เพื่อการพึ่งตนเองด้านการเกษตรอินทรีย์วิถีพอเพียง พร้อมทั้งการจัดการด้านสุขภาพอนามัยและสิ่งแวดล้อมต่อไป

(2) ธนาคารเมล็ดพันธุ์ ซึ่งเป็นกิจกรรมต่อเนื่องที่สำคัญ โดยมีการดำเนินกิจกรรมจากผู้ผ่านการอบรมเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเองด้านการเกษตรอินทรีย์วิถีพอเพียง ซึ่งมีการเก็บเมล็ดพันธุ์เพื่อนำไปหมუნเวียนปลูกในพื้นที่เกษตรอินทรีย์ต่อไป พร้อมทั้งมีการแลกเปลี่ยนพืชพันธุ์กับบุคคลในชุมชนในเขตพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียงและนำไปจำหน่ายให้แก่บุคคลที่สนใจ โดยนำรายได้หลังจากการจำหน่ายทั้งหมด นำไปใช้ในการดำเนินกิจกรรมสร้างการเรียนรู้ให้แก่ผู้สนใจต่อไป

(3) การสร้างบ้านดิน เป็นกิจกรรมที่จัดทำขึ้นเพื่อนำทรัพยากรดินทรายที่มีอยู่จำนวนมาก ในอำเภอบ้านสิงห์ มาใช้ประโยชน์ในการสร้างบ้านดิน โดยบ้านดินที่ถูกสร้างขึ้นจะเป็นที่อยู่อาศัยของคนในชุมชนที่บ้านเกิดการชำรุดทรุดโทรม ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายบางส่วนได้มาก และไม่ทำลายทรัพยากรที่ไม่สามารถ นำกลับมาใช้ทดแทนได้ อาทิเช่น ไม้เนื้อแข็ง ซึ่งกว่าอายุในการฟื้นฟูให้สภาพป่าไม้เหมือนดังเช่นเดิม ก็จะใช้เวลายาวนาน เป็นต้น โดยการสร้างบ้านดินต้องใช้ความรู้ในการผสมวัสดุดินต่างๆ เพื่อให้ได้ บล็อกดินจำนวนหนึ่งก่อน ซึ่งใช้ระยะเวลาในการสร้างนานพอสมควรแต่ ระยะเวลาในการเสื่อมสภาพของบ้านก็จะนานเช่นกัน

(4) กิจกรรมสุดท้ายคือ ตลาดสีเขียวของชุมชน เป็นการจัดตั้งตลาดของชุมชนกลางเมืองสุรินทร์เพื่อจัดจำหน่ายพืชผักหลากหลายชนิด โดยจำหน่ายพืชผักปลอดสารพิษที่ปลูกแบบเกษตรอินทรีย์ การที่นำพืชสมุนไพรปลูกแบบอินทรีย์มาจำหน่ายนั้นไม่เพียงแต่นำมารับประทานเพื่อให้ร่างกายปลอดสารพิษ แต่ยังรับประทานแล้วช่วยบรรเทาและรักษาโรค และร่างกายพืชบางอย่างในร่างกายนั่นได้ ซึ่งทั้ง 4 กิจกรรมนี้ ได้ถูกนำมาสร้างเป็นศูนย์การเรียนรู้ พร้อมทั้งการพัฒนาความรู้ด้านพืช สมุนไพรพื้นบ้าน และเผยแพร่ความรู้ทางด้านพืช สมุนไพร แก่บุคคลทั่วไป ซึ่งพัฒนาการใช้พืชสมุนไพรพื้นบ้านพัฒนาผลิตภัณฑ์พืชสมุนไพรแบบอินทรีย์ ที่มีสรรพคุณและคุณภาพที่ดี เป็นต้น

การวางแผนกำหนดกลยุทธ์

ในการวางแผนกลยุทธ์นั้น มูลนิธิการศึกษาเพื่อโลกสีเขียว ได้ใช้วิธีการ 3 วิธีดังนี้

(1) สังเกตจากพฤติกรรมการณ์รับรู้ของลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการ ใน ศูนย์การค้าว่าลูกค้าสามารถรับรู้เกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรม แนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อมของศูนย์การค้าผ่านทางสื่อใดบ้าง

(2) จากนั้นเริ่มปฏิบัติกลยุทธ์โดยทำการใช้สื่อ ได้แก่ ตัวการ์ตูน รูปภาพ ข้อความง่าย ๆ ที่สามารถสร้างความเข้าใจให้แก่ลูกค้าทุกวัย

(3) เลือกช่องทางที่เหมาะสมในการประชาสัมพันธ์โครงการจิตสำนึกสีเขียว ให้แก่ลูกค้า เช่น แจกสื่อสิ่งพิมพ์ที่ทำจากกระดาษรีไซเคิล การจัดประชุมประชาสัมพันธ์ถึงกิจกรรมโครงการจิตสำนึกสีเขียว สติ๊กเกอร์ประชาสัมพันธ์ติดตามบริเวณต่างๆ ภายในศูนย์การค้า โฆษณาผ่านสื่อต่างๆ เป็นต้น

รูปแบบกลยุทธ์ที่ผู้ประกอบการใช้ มีดังนี้

1. กลยุทธ์ **เพิ่มขีดความสามารถให้แก่ผู้นำชุมชน** หมายถึง การพัฒนาผู้นำชุมชนด้านต่างๆให้มีศักยภาพเพิ่มขึ้น ผู้นำนั้นจำต้องมีวินัย วิสัยทัศน์ วิชาการ วิธีคิด ไหวพริบ ประสบการณ์ บวกกับความเข้มแข็งทางจิตใจมากพอที่จะฟันฝ่าวิกฤตให้ได้ แต่ทว่า “การเรียนรู้” เพื่อให้ได้มาซึ่งคุณสมบัติอย่างสมบูรณ์แบบต่างๆ มีความซับซ้อน และยากต่อการปฏิบัติ ดังนั้น ขั้นตอนของการเพิ่มขีดความสามารถให้แก่ผู้นำชุมชน ประกอบด้วย

1.1) การเตรียมความพร้อมทางด้านกลยุทธ์ เพิ่มขีดความสามารถให้แก่ผู้นำในชุมชน คือ การเปิดองค์ประชุมระดมคิด เพื่อเตรียมความพร้อมในการเพิ่มขีดความสามารถแก่ผู้นำชุมชน

1.2) ข้อควรปฏิบัติในการเพิ่มขีดความสามารถ มี 5 ประการ คือ

(1.2.1) ผู้นำที่ดีต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ หมายถึง ผู้นำจะต้องเป็นคนที่มีมองเห็นภาพในอนาคตที่คนอื่นมองไม่เห็น มองเห็นโอกาสเพื่อสามารถกำหนดเป้าหมาย และแผนงานไปสู่เป้าหมายได้อย่างชัดเจน

(1.2.2) ผู้นำที่ดีจะต้องกระจายข่าวสารให้บุคคลในชุมชนอย่างทั่วถึง หมายถึง การกระจายข่าวสารสู่บุคคลในชุมชนของตน

(1.2.3) ผู้นำที่ดีจะต้องสร้างบุคคลในชุมชนได้ หมายถึง จะต้องเป็นคนที่ทำงานให้สำเร็จ โดยเน้นทั้งงานและ เน้นทั้งคน พร้อมทั้งการสร้างลูกบ้านในชุมชนที่ดี

(1.2.4) ผู้นำที่ดีจะต้องสร้างแรงบันดาลใจให้บุคคลในชุมชนได้ หมายถึง การสร้างพลังสร้างกำลังใจให้กับบุคคลในชุมชน

(1.2.5) ผู้นำที่ดีจะต้องเป็นผู้พัฒนาคนอื่นอยู่เสมอ หมายถึง มีความเข้าใจบุคคล ในชุมชน และพยายามที่จะพัฒนาบุคคลในชุมชนให้มีความรู้ความสามารถ และทักษะให้มากขึ้น

1.3) การประเมินผลในแต่ละปีของผู้นำแต่ละชุมชน

2. กลยุทธ์ **จัดทำหลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการ** คือ การผสมผสานทรัพยากรที่มีอยู่ นำมาบริหารจัดการร่วมกัน เพื่อให้เกิดการพัฒนา ซึ่งการบูรณาการจะต้องฝึกอบรมหลักสูตร การปลูกพืชสมุนไพรพื้นด้วยการเรียนรู้เชิงเกษตรอินทรีย์ เพื่อการพัฒนาและปรับปรุงให้มีความสะดวกมากขึ้น ดังนั้นจึงมีสถานศึกษาและองค์กรทั้งภาครัฐและภาคเอกชนต่าง เข้าร่วมการฝึกอบรมเรียนรู้การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการ ได้แก่ สถาบันการศึกษา อาทิ โรงเรียนเมืองสิงห์วิทยา โรงเรียนแรงเลอเมอริเดียน โรงเรียนบ้านน้ำปัวพัฒนา โรงเรียนนานาชาติเวลส์ โรงเรียนอนุบาลทุ่งส่อหงสาและมหาวิทยาลัยมหิดล องค์กรภาครัฐและองค์กรภาคเอกชน อาทิ สถานทูตญี่ปุ่น โรงพยาบาลรามาริบัติ บริษัท F.C. บริษัทเวท้านาโนแคบ และบริษัทเวทต้าโกลด์ การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการ ประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1) การเตรียมความพร้อมในการจัดทำโครงการ คือ การเปิดองค์ประชุมระดมความคิด เพื่อจัดสรรเตรียมความพร้อมด้านต่างๆให้ครบถ้วน

2.2) ประสานงานกับหน่วยงานที่มีความประสงค์จะร่วมโครงการ

2.3) เข้าสู่กิจกรรมเบื้องต้น คือ การอบรม การฝึกการเรียนรู้เชิงทฤษฎี นักวิทยากรจะให้ความรู้ฝึกอบรมหลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการ ให้เกิดความเข้าใจ ทำให้มีประสิทธิภาพ เพื่อนำไปสู่วิธีปฏิบัติแบบประสิทธิผล

2.4) เข้าสู่กิจกรรมหลัก คือ การเข้าสู่การปฏิบัติจริง สัมผัสกับการเพาะปลูกพืชด้วยการเรียนรู้เชิงเกษตรอินทรีย์ ซึ่งเป็นสถานที่แห่งแรกหรือเรียกว่าเป็นต้นกำเนิดในการจัดฝึกอบรมหลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการเกษตรแบบอินทรีย์ ณ มูลนิธิการศึกษาเพื่อโลกสีเขียว

2.5) สรุปผลและประเมินผลในการ

3. กลยุทธ์ **การประชาสัมพันธ์โครงการ** กลยุทธ์สร้างจิตสำนึกให้แก่ผู้เข้าร่วมโครงการ หมายถึง การชักชวนผู้ที่สนใจ ไม่ว่าจะเป็น สถานศึกษา องค์กรภาครัฐ องค์กรภาคเอกชน กลุ่มเด็ก,เยาวชน กลุ่มบุตร,สตรี กลุ่มผู้สูงอายุ หรือกลุ่มผู้ด้อยโอกาส สามารถเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อปลูกจิตสำนึกให้กับบุคคลทั้งในชุมชนเขตพื้นที่และบุคคลที่สนใจ ในกิจกรรมหรือโครงการของมูลนิธิการศึกษาเพื่อโลกสีเขียว ซึ่งมีขั้นตอนในการประชาสัมพันธ์ ดังนี้

3.1) ประชุมเพื่อจัดกิจกรรมหรือการโครงการ คือ การระดมความคิด กับบุคคลภายในองค์กร จัดการทำงานให้เป็นระบบหรือการมอบหมายหน้าที่สำหรับบุคคลภายในองค์กร การจัดแบ่งการทำงานให้เป็นระบบหรือการมอบหมายหน้าที่ที่เหมาะสมสำหรับบุคคลภายในองค์กร

3.2) ลงพื้นที่จริงเก็บข้อมูล คือ การลงพื้นที่จริงเพื่อเก็บข้อมูล ปัญหา ความต้องการ และวิธีแก้ไข ของคนในเขตพื้นที่และบุคคลหมุ่มมาก

3.3) ประสานกลุ่มเป้าหมาย คือ การจัดสื่อประชาสัมพันธ์ คุณสมบัติหลักของการสื่อสารประกอบด้วย 6 ประการ คือ 1. ใช้ภาษาทางการหรือกึ่งทางการ เพราะเป็นการให้ข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมาช่วยให้เข้าใจง่าย 2. ใช้ภาษาที่สุภาพ หลีกเลี่ยงการใช้ศัพท์สแลง 3. ใช้ภาษาที่สื่อความหมายชัดเจน 4. เขียนถ้อยคำต่างๆ อย่างตรงไปตรงมาในส่วนที่เป็นข้อเท็จจริง 5. ไม่ควรเขียนข้อมูลอวดอ้างเกินความจริง และ 6. หากต้องใช้ภาพประกอบ ควรเลือกภาพที่เหมาะสมเพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้หน่วยงาน เป็นต้น

3.4) จัดกิจกรรม “ปลูกจิตสำนึกเพื่อสังคมที่ดี” คือ ส่วนนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับกิจกรรมที่จะดำเนินในเวลาและสถานที่ที่เหมาะสมและเหมาะสม การวางตำแหน่งกิจกรรม การจัดเตรียมการเรียนรู้ต่างๆ เป็นต้น

3.5) สรุปและประเมินผลการเข้าถึงของการสื่อสารประชาสัมพันธ์กิจกรรม

ปัญหา อุปสรรค และ แนวทางการแก้ปัญหา

จากการศึกษาพบว่า ปัญหา และ อุปสรรค ที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของมูลนิธิการศึกษาเพื่อโลกสีเขียว สามารถจำแนกได้ดังนี้

1) ปัญหาด้านงบประมาณ มูลนิธิการศึกษาเพื่อโลกสีเขียวเป็นองค์กรเล็กๆ ที่ก่อตั้งได้ไม่นาน ทำให้มีปัญหาด้านการจัดหาทุนมาบริหารในการดำเนินกิจกรรมและพัฒนาพื้นที่ภายในมูลนิธิ เพราะรายได้หลักมาจากการประกอบอาชีพเสริมของประธานกรรมการแต่เพียงผู้เดียว มูลนิธิจึงดำเนินไปตามแนวทางวัตถุประสงค์ได้ช้า

2) ปัญหาทรัพยากรมนุษย์ ในการให้ความรู้แก่ชาวบ้านนั้น ต้องมีบุคคลที่มีความรู้เพียงพอต่อการอบรมชาวบ้านและสามารถแก้ไขปัญหาได้ จึงจะทำให้เกิดการเข้าใจอย่างแท้จริง ซึ่งทางองค์กรยังขาดแคลนบุคลากรที่จะถ่ายทอดความรู้ หรือไม่สามารถหาบุคลากรที่เหมาะสมต่อมูลนิธิ จึงไม่สามารถดำเนินการตามกิจกรรมที่วางแผนไว้ได้

3) ปัญหาด้านการขาดแคลนทรัพยากรน้ำ สภาพภูมิศาสตร์ของมูลนิธิมีสภาพอากาศแห้งแล้ง ขาดแคลนทรัพยากรน้ำในการเพาะปลูกเกษตรกรรม มีน้ำไม่เพียงพอต่อความต้องการของพืชที่กำลังเจริญเติบโต อีกทั้งดินมีลักษณะเป็นดินทราย ทำให้ดินมีการดูดซึมน้ำน้อย ไม่อุ้มน้ำ จึงต้องใช้น้ำปริมาณมากกว่าปกติในการรดน้ำพืชเกษตรอินทรีย์

แนวทางการแก้ปัญหา

ในการประกอบการทุกองค์กรล้วนต้องเผชิญกับปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งปัญหาเหล่านี้จะเป็นตัวตัดสินถึงความสามารถขององค์กรว่า สามารถแก้ไขปัญหาได้มากน้อยเพียงไรและเป็นการบอกถึงประสิทธิภาพในการจัดการขององค์กร ในการดำเนินกิจการหรือลุ่มเล็กกิจการในอนาคต ซึ่งแนวทางในการแก้ปัญหาของมูลนิธิการศึกษาเพื่อโลกสีเขียว มีดังนี้

(1) ทำการประชาสัมพันธ์ถึงการก่อตั้งองค์กรมูลนิธิให้เพิ่มขึ้น เพื่อดึงดูดเงินทุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้มีจิตการกุศล ในการช่วยเหลือชุมชนและสิ่งแวดล้อม

(2) มีการอบรม คัดเลือกบุคลากร ก่อนการนำไปมอบความรู้แก่ชาวบ้าน ให้เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในด้านนี้จริง และมีจิตใจเพื่อสังคม เพื่อให้มูลนิธิสามารถอยู่รอดได้โดยมีประสิทธิภาพ

(3) การขุดคลองตัดผ่านพื้นที่มูลนิธิ แก้ไขปัญหาการขาดน้ำ โดยทำคลองกักเก็บน้ำที่ใช้ในยามจำเป็นในช่วงหน้าแล้ง ป้องกันการเสียหายของพืชผลทาง การเกษตร

อภิปรายและสรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่างานวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของปิติมน ล้อมสมบุญ(2554) ศึกษาเรื่อง รูปแบบและกลยุทธ์ในการเป็นผู้ประกอบการสังคมของมูลนิธิโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร ผลวิจัยพบว่า องค์กรจัดตั้งเป็นมูลนิธิที่ไม่ได้มุ่งหวังผลประโยชน์แต่ผลประโยชน์จะกลับคืนแก่สังคมและแก้ไขปัญหาสังคมโดยส่งเสริมเยาวชนให้มีรายได้ในรูปแบบพืชสมุนไพรเกษตรอินทรีย์ กลยุทธ์สร้างความแตกต่างมุ่งเป้าหมายกว้างแก่ผู้สนใจสุขภาพด้วยเกษตรอินทรีย์ที่ปราศจากสารปนเปื้อน เพื่อ

ความปลอดภัยของผู้บริโภคตามมาตรฐานสำนักงานมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ (มกท.) อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ คัชพล จันเพชร(2554) ศึกษา รูปแบบและกลยุทธ์การประกอบการในฐานะผู้ประกอบการสังคม:กรณีศึกษาโรงพยาบาลเทียนฟ้า ผลวิจัยพบว่า เป็นผู้ประกอบการที่มีความกล้าในการประกอบการถึงแม้มีข้อจำกัดด้านทรัพยากร และใช้กลยุทธ์ตลาดเพื่อสังคม แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้ 1) การปรับเปลี่ยนการผลิตให้ทันสมัย 2) กำหนดราคาในราคาที่ไม่สูงมากแต่สามารถดำเนินกิจการได้ 3) ช่องทางจำหน่ายนอกพื้นที่และ 4) ไม่หวังผลกำไรทำให้ไม่ต้องกำหนดการส่งเสริมบริการ

ข้อเสนอแนะ

จากผลของการวิจัย รูปแบบ และกลยุทธ์การรับผิดชอบต่อสังคมของมูลนิธิการศึกษาเพื่อโลกสีเขียว ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

(1) ในการวิจัยครั้งนี้พบว่าชาวบ้าน ในอำเภอบ้านสิงห์ จังหวัดสุรินทร์ได้มีการใช้ปุ๋ยเคมีในการทำการเกษตร จึงทำให้ได้พืชผลการผลิตที่มากและสมบูรณ์ แต่ต้องแลกกับการเสื่อมสภาพของหน้าดินและสิ่งแวดล้อม ทำให้ได้ผลผลิตในระยะสั้นอีกทั้งยังเป็นปัญหาต่อสุขภาพของเกษตรกร ซึ่งเป็นการเกษตรที่ผิดวิธี ดังนั้นการเกษตรอินทรีย์จึงเป็นการทำเกษตรจึงสามารถแก้ไขถึงปัญหานี้ได้ แต่ต้องใช้ระยะเวลาพอสมควร ในการฟื้นฟูสภาพดิน ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนวทางแก้ปัญหา 2 แนวทางดังต่อไปนี้

1.1) ทำการตรวจการทำเกษตรที่ผิดวิธีในบริเวณ ใกล้เคียง ให้เห็นถึงผลกระทบที่ตามมาหลังใช้สารเคมี และรณรงค์แนะนำแนวทางแก้ไข

1.2) จัดหาอาชีพเสริมแก่เกษตรกร เพราะการเกษตรอินทรีย์ จะเห็นผลที่น่าพอใจหลังจากใช้สารเคมีนั้น มีระยะเวลาค่อนข้างนาน อาจเป็นการอนุญาตให้ใช้พื้นที่ของมูลนิธิถึงการประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกษตรกรถนัด นอกเหนือจากการเกษตรเพียงอย่างเดียว

(2) ด้านการประชาสัมพันธ์ถึงองค์กรมูลนิธิการศึกษาเพื่อโลกสีเขียว ยังอ่อนแออยู่ มีการรับรู้น้อยต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้มีจิตกุศล ทำให้ปัจจุบันเงินทุนหมุนเวียนในมูลนิธินั้นไม่พอต่อการดำเนินกิจการ ควรเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ทั้งกิจกรรมในพื้นที่ใกล้เคียง หรือออกค่ายอาสาพัฒนาชุมชนเพื่อประชาสัมพันธ์หน่วยงานมูลนิธิ

(3) ในการวิจัยรูปแบบและกลยุทธ์การรับผิดชอบต่อสังคมของมูลนิธิการศึกษาเพื่อโลกสีเขียว ครั้งต่อไป ผู้วิจัยอาจการศึกษาถึงบุคคลภายนอกถึงทัศนคติต่อทางมูลนิธิและสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมกิจกรรม เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

(2552).การประกอบการทางสังคมหลาย แนวทาง - ทัศนีย์และปฏิบัติการหลายแนวทาง ประเด็นสำคัญที่แตกต่าง, 28 ธันวาคม 2556, <http://www.volunteerspirit.org/node/2104>

คัชพล จันเพชร. 2554. รูปแบบและกลยุทธ์การประกอบการในฐานะผู้ประกอบการสังคม:กรณีศึกษาโรงพยาบาล เทียนฟ้า.

ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประกอบการ.

ปิติมน ล้อมสมบูรณ์. 2554. รูปแบบและกลยุทธ์ในการเป็นผู้ประกอบการสังคมของมูลนิธิโรงพยาบาลเจ้าพระยา อกภัยุเบศ.

ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประกอบการ.

มูลนิธิการศึกษาเพื่อโลกสีเขียว[ออนไลน์], 23 เมษายน 2556, <http://www.volunteerspirit.org/goodmap/place/>